

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu J., zast. JUDr. R., proti Ž., IČO X., zast. JUDr. Š., o zaplatenie Sk 98 810,-, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. mája 2007 č. k. 1 Cb 17/04-196, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. mája 2007 č. k. 1 Cb 17/04-196 **potvrďuje**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu v sume Sk 4534,-.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 4.5.2007 č. k. 1 Cb 17/04-196 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť Sk 38 018,- na náhradu trov konania žalovanému. Uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Žalobca súdu nepreukázal hodnovernými dokladmi, kto zaň podpisoval zmluvy o postúpení pohľadávky, z ktorých si uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania za oneskorenie vyplatenia menovitej

hodnoty a výnosu dlhopisov F., vydaného v súlade s ust. § 24 ods. 4 zák. č.92/1991 Zb. Tiež žalobca súdu nepreukázal, že postupca v čase podpisovania zmluvy o postúpení pohľadávky bol vlastníkom dlhopisu F., z ktorého postúpil príslušenstvo pozostávajúce z úroku z omeškania a tento úrok podľa jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávky nebol špecifikovaný k uplatnenému nároku žalobcu. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd žalobu zamietol.

Proti rozsudku sa odvolal žalobca a žiadal jeho zmenu. Má za to, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil dokumenty, nachádzajúce sa v súdnom spise a riadil sa pri posudzovaní veci nesprávnymi právnymi úvahami. Poukázal na ust. § 14 ods. 2 zák. č. 566/2001 Z.z. a uviedol, že dlhopisy vydávané na základe ustanovenia § 24 ods. 4 zák. č. 92/1991 Zb. sa stali splatnými dňa 31.12.2000, ku ktorému záveru dospel aj dovolací súd. Žalovaný začal vyplácať dlhopisy ich vlastníkom až od apríla roku 2001. Okamihom vyplatenia menovitej hodnoty a výnosu z dlhopisu bez ohľadu na skutočnosť, či s omeškaním alebo bez neho, dlhopis v zmysle ust. § 14 ods. 2 zákona o cenných papieroch zanikol. Táto skutočnosť však nemala žiadny vplyv na vznik a trvanie nároku na úrok z omeškania z dôvodu oneskoreného splatenia dlhopisov žalovaným. Úroky z omeškania sú predmetom samostatného peňažného záväzku medzi dlžníkom a veriteľom. Je to záväzok akcesorický a zodpovednostný, ktorý môže vzniknúť, ak medzi veriteľom a dlžníkom existuje iný hlavný peňažný záväzok a došlo práve k porušeniu primárneho právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. Medzi žalovaným a postupcami existoval záväzok z cenného papiera, ktorý predstavoval kontraktačný záväzok emitenta cenného papiera voči majiteľovi cenného papiera zaplatiť menovitú hodnotu a výnos z cenného papiera, založený vydaním a nadobudnutím cenného papiera. Záväzok z omeškania vznikol postupcom až po tom, čo si žalovaný nesplnil včas svoju povinnosť splatiť dlhopisy, pričom jeho zánik nie je v danom prípade viazaný na zánik primárneho záväzku, t.j. na splatenie dlhopisov. Súd prvého stupňa žiadal žalobcu, aby preukázal, že postupcovia v čase podpisovania zmlúv o postúpení boli majiteľmi dlhopisov, ktorú skutočnosť žalobca objektívne preukázať nemohol, nakoľko dlhopisy ako cenné papiere, oprávňujúce na peňažné plnenie splatením ich menovitej hodnoty a výnosu zanikli. Táto skutočnosť je zrejmá i zo zmlúv o postúpení, z ktorých vyplýva, že postupovaná pohľadávka pozostáva

z úrokov z omeškania, ktoré vznikli z dôvodu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu voči postupcovi, ktorý spočíval vo vyplatení menovitej hodnoty a výnosu dlhopisu. Žiadosť súdu na preukázanie uvedenej skutočnosti je preto právne neodôvodnená. Žalobca je toho názoru, že nie je správne ani tvrdenie súdu prvého stupňa o tom, že úrok podľa jednotlivých zmlúv nebol špecifikovaný k uplatnenému nároku žalobcu. Žalobca pri uplatnení svojho nároku na zaplatenie úrokov z omeškania doložil súdu spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, okrem iných dokumentov jednotlivé zmluvy o postúpení pohľadávok a výzvu na zaplatenie peňažného dlhu, ktorú pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu doručil žalovanému. Vo výzve sú uvedené jednotlivé vyčíslenia úrokov z omeškania, ktoré boli na žalobcu zo strany postupcov prevedené, s ktorou skutočnosťou oboznámil i súd. Má za to, že súdu doložil všetky potrebné dôkazy, na základe ktorých bolo možné žalovanú sumu identifikovať. Rozporuje tiež, že z rozsudku nie je zrejmé, prečo súd spochybňuje podpis žalobcu na zmluvách o postúpení pohľadávky. Žalobca priamo na pojednávaní doložil súdu a žalovanému krátkou cestou splnomocnenie, v ktorom žalobca splnomocnil tretiu osobu na podpisovanie zmlúv o postúpení pohľadávok. Podpis štatutárneho zástupcu žalobcu je na predmetnom splnomocnení úradne overený. Priamo v splnomocnení je uvedené meno a priezvisko, trvalé bydlisko a rodné číslo splnomocnenca a jeho podpis. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje tiež za nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov navrhuje preto napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť.

Žalovaný vo svojom stanovisku uviedol, že naďalej trvá na argumentácii doposiaľ prezentovanej v súdnom konaní. Namieťa, že zák. č. 566/2001 Z.z. sa na dlhopisy fondu nevzťahuje, keďže tieto boli vyplácané v priebehu roka 2001. Bez ohľadu na nepríslušnosť tohto zákona na právne vzťahy, ktoré sú predmetom tohto konania, konštatuje, že žalovaný nikdy nenamietal skutočnosť, že osoby, ktoré postupovali údajné pohľadávky na zaplatenie úrokov z omeškania, súvisiacich s vyplácaním dlhopisov fondu, neboli v čase uzatvorenia zmlúv o postúpení pohľadávok vlastníkami dlhopisov. Rozporoval a naďalej trvá na tom, že žalobca relevantným spôsobom nepreukázal, že dotknuté osoby – domnelí pôvodní veritelia žalovaného boli v čase ich postúpenia na žalobcu, t.j. uzavretia zmlúv o postúpení pohľadávok, skutočnými vlastníkami postupovaných pohľadávok. Dlhopisy fondu mohli

totiž ich pôvodní majitelia do konca roku 2000 prevádzať a taktiež sa mohli stať vlastníctvom iných subjektov na základe iných právne významných skutočností. Navyiac osoby, ktoré boli majiteľmi dlhopisov fondu v deň 31.12.2000, mohli v mesiacoch január až apríl 2001 prevádzať samotné nároky na výplatu menovitých hodnôt a výnosov dlhopisov fondu. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že fyzické osoby, s ktorými boli príslušné zmluvy o postúpení pohľadávok uzavreté, boli skutočne osobami oprávnenými na výplatu dlhopisov fondu. Žalobca teda nepreukázal existenciu primárneho záväzku medzi žalovaným a dotknutými fyzickými osobami, a preto sa nemôže domáhať ani nárokov vyplývajúcich z akcesorických vzťahov súvisiacich s údajným omeškaním žalovaného s vyplácaním dlhopisov fondu. Pravdivým nie je ani tvrdenie žalobcu o tom, že súdu predložil všetky potrebné dôkazy, na základe ktorých bolo možné žalovanú sumu identifikovať. Nepreukázal totiž skutočné vyplatenie menovitých hodnôt a výnosov dlhopisov fondu osobám, ktoré mali uzavrieť zmluvy o postúpení pohľadávok so žalobcom, konkrétny dátum skutočnej výplaty dlhopisov jednotlivým osobám, ktoré mali uzavrieť zmluvy o postúpení pohľadávok so žalobcom a vyčíslenie úrokov z omeškania s uvedením počtu dní omeškania a dlžnej sumy. Má za to, že samotné uvedenie údajných úrokov z omeškania, uplatňovaných žalobcom proti žalovanému vo výzve na zaplatenie dlžnej sumy nie je dostatočnou špecifikáciou požadovaných súm. Vo vzťahu k pravosti podpisov na zmluvách o postúpení pohľadávok naďalej trvá na svojom stanovisku. Nesúhlasí tiež s tvrdením žalobcu, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je preskúmateľný. Z uvedených dôvodov navrhuje preto napadnutý rozsudok potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania je právo žalobcu na zaplatenie sumy Sk 98 810,- ako úrokov z omeškania, ktoré malo vzniknúť žalobcovi v dôsledku omeškania žalovaného s vyplatením menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov, emitovaných žalovaným.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa v ďalšom konaní žalobu zamietol z dôvodu neosvedčenia nároku, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca nepreukázal hodnoverne, kto za neho podpisoval zmluvy o postúpení pohľadávok, tiež nepreukázal, že postupcovia boli v čase postúpenia pohľadávok i vlastníckmi dlhopisu F., pričom uplatnený úrok podľa jednotlivých zmlúv o postúpení nešpecifikoval.

Proti tomuto rozsudku žalobca namieta, že súd prvého stupňa dôvodnosť jeho nároku nesprávne posúdil, nakoľko právo na úrok z omeškania je dané vzťahom sekundárnym, odvodeným od vzťahu primárneho, ktorým bolo právo na vyplatenie menovitej hodnoty dlhopisu F. a jeho výnosu. Keďže primárny vzťah po vyplatení dlhopisov a ich výnosov zanikol, ktorou skutočnosťou však nie je dotknuté právo na úrok z omeškania, nemohol preto objektívne preukázať vlastníctvo dlhopisov F. postupcami v čase uzavretia zmlúv o postúpení. Rozporuje tiež, že do dňa rozhodnutia súdu prvého stupňa doložil plnú moc, osvedčujúcu oprávnenie splnomocnenej osoby k uzavretiu zmlúv o postúpení pohľadávok v mene žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so žalobcom v tom, že právo na úrok z omeškania je právom odvodeným od práva primárneho, ide o príslušenstvo k pohľadávke, ktorou bol peňažný záväzok na vyplatenie menovitej hodnoty dlhopisu F. a jeho výnosu, a ako také preto môže byť samostatne prevoditeľné, keďže zánik primárneho práva a práva akcesorického môže a nemusí byť zhodný.

Záver súdu prvého stupňa, konštatujúci neosvedčenie práva žalobcu, pre nepreukázanie vlastníctva dlhopisov postupcov ku dňu postúpenia pohľadávky je preto nesprávny.

Po prejednaní odvolania sa však Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca uplatnený nárok neosvedčil.

Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobca v zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. ako jediný podklad na osvedčenie uplatneného nároku, doložil zmluvy o postúpení pohľadávok v celkovej sume Sk 98 810,-.

Zmluva o postúpení pohľadávok však dôvodnosť postupovaného práva neosvedčuje. Táto je iba zmenou subjektov záväzkového vzťahu na strane veriteľa, a osvedčuje sa ňou preto iba nový nositeľ postupovaného práva vo vzťahu k osobe dlžníka. Po postúpení pohľadávky zákon dlžníkovi voči novému veriteľovi zachováva všetky námietky, ktoré mohol uplatniť proti samotnej podstate pohľadávky v čase jej postúpenia.

Nepochybným je tiež, že žalovaný v ďalšom konaní pred súdom prvého stupňa rozporoval dôvodnosť postúpenej pohľadávky vo vzťahu k osobám postupcov ako nositeľov postupovanej pohľadávky, z ktorej námietky, i keď sčasti nesprávne, vychádzal pri svojom rozhodnutí aj súd prvého stupňa. Napriek tejto námietke žalovaného, žalobca svoj nárok daný omeškaním s vyplatením menovitej hodnoty a výnosov dlhopisov F. vo vzťahu k osobám postupcov, žiadnym právne relevantným spôsobom nedoložil a ani po poučení súdu prvého stupňa v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. nenavrhol dokazovanie v tomto smere doplniť.

V zmysle týchto dôvodov je preto záver súdu prvého stupňa o tom, že žalobca svoj nárok nepreukázal, v súlade s právnym predpisom. So zreteľom k tomuto výsledku odvolacieho konania sa preto Najvyšší súd Slovenskej republiky s ďalšími dôvodmi odvolania žalobcu nezaoberal, nakoľko sú z hľadiska takto zisteného skutkového a právneho stavu bezpredmetné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal uplatnenú náhradu trov odvolacieho konania v sume Sk 4534,-, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, a to odmeny za 1 úkon právnej služby vrátane paušálnej náhrady a DPH (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. d/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 28. februára 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu